

SLOVENSKI NAROD.

gleda vsak dan svečo, štiri tedne in praznike, ter vojta po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s poštanjenjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi manj postal, vojta za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila se ne odira. — Za znanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se osnanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uradništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uradništvo je na Vagovo ulico št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Župan in častniki.

Pred tremi meseci vzbudila je v slovenski javnosti precej senzacije vest, da je 21 častnikov tukajšnje garnizije vložilo ravno toliko tožb zaradi razžaljenja časti zoper — gospoda župana Ivana Hribarja; bili so to udeleženci turnarske slavnosti z dne 7. junija t. l., in žalil jih je bajé župan s svojim odgovorom na interpelacijo občinskega svetnika g. Velkavrhja zaradi »ravnjanja« s cesarsko zastavo na omenjeni slavnosti. — Mi smo to vest le registrovali, a niti z besedico nismo reagovali na strastne in hujskajoče napade, katere je izzvala ta zadeva zoper gospoda župana in našo stranko sploh zlasti v graških dnevnikih. Čakati smo hoteli do končnega izida kazenske pravde ter stoprav potem izpregovoriti jasno in odkrito besedo o tej, za naše razmere preznačilni aferi.

In sedaj je prišel ta dan. Včerajšnji uradni list pričbuje oficijelen komuniké tukajšnjega c. kr. državnega pravdnštva, ki pove, da so bili častniki zapeljani v tožbe po netočnem poročilu p. v. uradnega lista samega o dotični seji občinskega sveta, da so se pa naknadno uverili iz avtentičnega sejnega zapisnika da g. župan ni imel in ni mogel imeti namena, žaliti jih. Ergo umaknejo tožbe brez pogojnino in ne da bi prišlo tudi le do glavne razprave ali tudi le do najmanjše izjave od strani toženega župana, ki je na sodišču »informativno« zaslišan izpovedal zgolj to, da se piše za Ivana Hribarja in da bo dal odgovor na obtožbo edinole na javni razpravi.

Tak je torej konec te afere, in skrivnosti pač nikakršne ne razodemo, ako naglašamo še, da so tožili častniki na izrečni ukaz c. kr. kornega poveljnštva v Gradcu, vsled česar je pač

ob sebi umevno, da so smeli tudi umakniti tožbe le z izrečnim privoljenjem iste predstojne oblasti. V ostale pa se v krščanski ljubezni do bližnjega rade volje odpovemo vsaki polemiki z uradnim »pojasnilom« c. kr. državnega pravdnštva, ki je na prošnjo tožečih oficirjev prevzelo njihovo zastopstvo ter s tem dokumentovalo tako liberalno interpretacijo zakona, kakršne dosedaj vsaj slovenski javni funkcionarji niso bili vajeni od strani veleslavnega c. kr. višjega pravdnštva graškega. Sapianti sat... Pač pa ne moremo prihraniti c. kr. kornemu poveljništvu očitanja, da bi bilo mnogo pravilneje in previdneje postopalo, ako bi se bilo, predno je oficirjem ukazalo tožiti, prepričalo iz sejnega zapisnika o avtentičnem besedilu županovega govora. Saj je govoril župan v javni seji in zatega delj bi se vojaški oblasti gotovo ne bilo odreklo vpogleda v zapisnik. Čim bi bilo korno poveljništvu tako postopalo, prihranilo bi bilo prizadetim oficirjem mučni občutek popolnega pravdnega poraza, slovenski javnosti pa marsikatero grenko misel o narodni objektivnosti merodavnih vojaških krogov.

In s tem smo pri poglavju, h kateremu že davno nameravamo zastaviti pero! Dve dejstvi sta namreč, ki slovenskemu občinstvu silno otežujeta vero v popolno objektivnost vsaj nekaterih vojaških oblasti. Na eni strani dosledno eliminovanje slovenskih oficirjev iz domačih polkov in na drugi strani rekrutovanje ljubljanskega častništva v tukajšnji kazino, to nemško strankarsko društvo; v društvo, pod čigar gostoljubno streho je združeno vse, kar se v Ljubljani in na Kranjskem sploh bori zoper ravnopravnost ultradinastičnega slovenskega naroda. In v to društvo je komandiran vsak častnik in vojaški uradnik ljubljanske garnizije! Naj se nam ne ugovarja fikcije, je pristop »prostovoljen«! Saj poznamo tisto vojaško prostovoljnost: gorje onemu čast-

niku, ki bi se branil pristopiti temu društvu! In tako de facto ljubljanska garnizija četudi nevede v držuje društvo in društva, v katerih se goji mrznja zoper vsako naše kulturno stremljenje; v katerih se vsak deželni razmer ne poznavaoči mladi oficir mora hoté ali nehoté napiti sovráštna do slovenskega naroda, čigar sinovi so mu podložni. Sicer vse hvale vredno dejstvo, da se v poslednjih letih vsaj enkrat na leto v plesni dvorani oficijelno priznava jednakovrednost slovenske družbe, teh žalostnih in nezdravih razmer ne more ublažiti.

Sedmi junij t. l. in to, kar mu je sledilo, bi moralo poučiti merodavne kroge, da je socijalna taktika ljubljanske garnizije nezdrava in da vsled tega močno ovira tisto neskaljeno sporazumljenje med vojaštvom in ogromno večino civilnega prebivalstva, kakršno iz srca želimo. — V to svrhu pa je pred vsem nujno potrebno, da se vojaški krogi otresejo že enkrat tiste, še izza časov posilnega nemškega gospodstva na Kranjskem izvirajoče kazinotske tradicije o inferijornosti slovenske družbe, to se mora namreč povedati že enkrat na ves glas, da se ta družba ne da več gledati od zgoraj navzdol od nikogar.

Sleherni dan se naglašava v vseh oficijelnih enunciacijah, da stoji avstrijski oficir visoko nad političnimi strankami, in mi ne zahtevamo nič več in nič manj, nego to, da naj ta beseda tudi v Ljubljani meso postane. Do danes pa še ni in tako dolgo tudi ne bo, dokler bo za ljubljansko častništvo obliगतен pouk v šoli nemške kazine. Edini remedij zopet to je glede na obstoječe razmere: častniki naj si ustanove poseben vojaški kazino, v ostalem pa boji vsakemu častniku prosto, da se giblje v onih nepolitičnih društvih ene ali druge narodnosti, v katere ga vlečejo njegove zasebne simpatije. — Sodimo, da ta naša zahteva

ni pretirana! — Vojaški kazino bo reprezentoval tista v resnici nevtralna tla, kjer se bo lahko zbirala vsa olikana družba obeh narodnosti, goječa prijateljske odnose s častniškimi krogi, in nič več se ne bo bati, da bi senca izvestnih dogodkov v posameznih društvih padla tudi na odnose med civilnim prebivalstvom in častništvom. — In tudi materijelnih žrtv ne zahteva uresničenje te ideje, ker se da tako vojaško družabno središče prav lahko vzdrževati z zneskom, kateri vpladuje dandanes skoro 200 ljubljanskih oficirjev v blagajno nemškega društva. Streho temu vojaškemu domu pa bi brezdomno rade volje postavila mestna občina proti skromnemu amortizovanju založene glavnice.

To je naš nasvet in naše mnenje vspricho skrajno mučnemu vtisu, kateri je napravila in morala napraviti v naših krogih uvodno omenjena afera v očigled sedanjim, kar nič zdravim razmeram. — Zapisali smo to mnenje sine ira et studio in tako bodi tudi sprejeto tam, kamor je namenjeno. In naj bi padlo to zrno na rodovitna tla — v interesu socijalne sloge in prave avstrijske ideje!

Deželni zbori.

Seje dne 10. novembra.

Štajerski deželni zbor. Posl. baron Rokitsky je predlagal za povzdigo domače vinoreje, naj se vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo odpravi, točenje umetnega vina prepove, a državo naj se naprosi, da prispeva več odstotkov k brezobrestnemu posojilu vinorejcem. — V istem smislu je govoril tudi posl. Schwaiger, ki je predlagal, naj se na italijanska vina zopet naloži carina 20 gld. v zlatu. Proti je govoril posl. grof Stürgkh ki je rekel, da ne gre vladi dajati direktiv ter ji vezati rok pri obnovitvi trgovinskih pogodb. Posledica bi lahko bila, da bi Italija zaprla meje našemu lesu. Nadalje je

nasvetoval vinorejski odsek ustanovitev deželne vzorne vinske kleti. Zoper sta govorila grof Kottulinsky in baron Störck, češ, da bi bili stroški za deželo preveliki in bi z ustanovitvijo take kleti posegal deželni odbor v delokrog zveze kmetijskih združenj. Predlog se je vsled tega odložil do prihodnjega zasedanja. Nadalje se je na predlog vinorejskega odseka sklenilo, proglašiti vse vinorejske kraje na Štajerskem za okužene po trtni uši ter se dovoli promet trt brez ovir po celi deželi. Volilna reforma. Posl. dr. Kokosehinegg je poročal v imenu političnega odseka o spremembi deželne reda in deželno-zborskega volilnega reda. Povedal je, da so tri stranke manjšine predložile istočasno načrte za volilno reformo. Vse tri stranke zahtevajo 4. splošno kurijo in tajno ter direktno volitev v isti. Pa tudi večina je predložila svoje načrte, ki se glede 4. kurije razločujejo od volilne reforme manjšine samo v tem, da zahteva manjšina 11 mandatov ločenih po mestih in kmečkih občinah, večina pa 8 mandatov po volilnih okrajih skupno, kakor je to v 5. kuriji v državnozbornem volilnem redu. V imenu manjšin je govoril baron Rokitsky, v imenu veleposestnikov grof Stürgkh, v imenu nemške ljudske stranke Walz, v imenu klerikalcev pa Hagenhofer. Med govorom grofa Stürgkha je napravil posl. Robič neke opazke, za kar mu je posl. Einspinner zaklical: »To je deželni odbor, ki sestavlja napadne številke!« Robič je zahteval za Einspinnerja ukor, kar je deželni glavar tudi storil. Posl. baron Rokitsky je povedal, da ni bila njegova ali klerikalna stranka, ki je predlagala, naj se Slovincem da še en odborniški mandat, temu je izrazil grof Stürgkh. — V imenu Slovincem je govoril posl. dr. Hrašovec. Rekel je, da so stranke manjšin postavile vse svoje želje, samo

LISTEK.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R. XLV.

Peter Limbšak je bil zopet opat v Zatičini. Najnevarnejši njegovi nasprotniki prijor Markvard in meniha Mhael in Ivan so bili zaprti v vetrinjskem samostanu, prejšnji opat Albertus pa je pod strogim nadzorstvom sameval na pristavi Weinhof pri Gradcu — potr mož, ki ni bil v stanu še enkrat stopiti v bojno areno.

Matija Jazbec je na priporočilo patra Hugona res postal praporščak zatiškega opata ali veselil se je svojega novega dostojanstva le prav malo časa. Kmalu je začel uvidevati, da je pater Hugon le imel prav, ko mu je rekel, da pride ura razočaranja, ker tudi najboljši opat ni nič vreden.

— Meništvu, je bil takrat dejal pater Hugon, se je preživelo in kakor je bilo svoj čas koristno, tako je sedaj škodljivo in vsled tega je tudi vsak posamezni menih le nesreča za ljudi, med katerimi živi.

Matija takrat ni prav razumel, kaj da je hotel pater Hugon povedati s temi besedami, ali čez nekaj časa se mu je le začelo svitati.

V samostanu so vladale sedaj nekam drugačne razmere, kakor za časa Albertusa. Menihi so se morali držati vsaj glavnih predpisov svojega reda. Pretepev in orgij ni bilo več v samostanu, ali uzorno radi tega samostansko življenje še vedno ni bilo. Menihi so pogostoma hodili iz samostana in obiskovali kmetijske hiše po okolici. Pri tem so vedno skrbeli, da so ujeli kaj drobiža za maše ali kake druge namene in denar navadno zapili. Tudi za obljubo čistosti se niso menili, čeprav je niso več tako očitno kršili kakor prej. Zgodilo se je pa dostikrat, da so kmetijski fantje zasačili kakega meniha na prepovedanih potih in mu kosti pošteno prerahljali.

Edini Hugon Alba ni nikdar zapustil svoje celice, če ga niso klicala opravila, in občeval ni z nikomer, izvzemši Matijo. Ta je večkrat hodil k patru Hugonu na pogovore. Zapazil je kmalu, da je Hugon nesrečen v svojem stanu in počasi je izvabil

iz njega njegovo skrivnost. Pater Hugon je bil izgubil vero. Ni več verjel, da je katoliška vera prava vera, spoznal je, da je med Kristusovimi besedami in med nauki rimske cerkve nepremestno nasprotje, obsojal je početje rimskih papežev in njihovih duhovnikov in obžaloval, da ni mogoče vzbuditi proti tem razmeram takega odpora, kakor ga je vzbudil Jan Hus na Češkem.

Počasi se je Matija seznanil s Husovimi nauki in oklenil se jih je z vso gorečnostjo. S temi nauki je primerjal dejanja in nehanja zatiškega opata in njegovih menihov in polagoma se je porajala v njegovem srcu velika nevolja proti tem menihom in tudi proti opatu Petru.

Ta nevolja pa se je spremenila v očitno sovráštno, ko je videl, da opat strogo iztirjuje vse, kar so bili kmetje dolžni dajati. Krivičnega ni zahteval ničesar, le to, kar je imel samostan pravico zahtevati. Za kmete pa je bilo že to jako hudo, kajti bremena, ki jih je moral nositi, so bila silno velika, a zmagoval jih je tam težje, ker so jih menihi neprestano

skubili in ker jih je bil prejšnji opat prav nečloveško odr.

Matija se je hodil v Št. Lambert tolažiti in kadar sta z grajskim kaplanom sedela pri vinu, je brezobzirno dajal duška svojim čutilom in svojim mislim. Nekega dne je prišel nekam razburjen v Št. Lambert in je zahteval, naj se ga pelje k Margareti, češ, da ji ima nekaj važnega povedati.

— Kaj pa se je zgodilo, gospod praporščak, ga je prijazno vprašala Margareta.

Matiji se je jako dobro zdelo, da ga je Margareta imenovala gospoda. Lej, lej, je mislil sam pri sebi, saj le ni tako napačna ta gospodična, glasno pa je rekel:

— Nekaj se je zgodilo, kar Vas bo zanimalo. Bog mi je priča — prijatelj Vašega brata jaz nisem bil nikoli. Večkrat me je roka tako srbela, da bi ga bil najraje zadavil. Tudi zaslužil bi bil to.

— Pustite mojega brata v miru, je Margareta prekinila Matijo. Jaz ne zagovarjam njegovih dejanj, ali Vašega govorjenja ne morem poslušati. — Lejte jo! Mene ne morete po-

slušati, se je čudil Matija. Pametno besedo zmerom lahko poslušate! Ali sem Vam jaz že kdaj kaj neumnega povedal? Sicer Vas bo pa res zanimalo, kar sem Vam prišel naznaniti.

— Povejte torej!

— Poslušajte! Matija se je mogočno razkoračil in s povzdignjenim glasom rekel: Vaš brat, nekdanji zatiški opat, premilostni gospod Albertus pl. Lindeck, je zaprt.

Margareta se je prestrašila in ni vedela, ali govori Matija resnico ali se šali.

— Kaj pravite? Zaprt? To vendar ni mogoče!

— Ali nisem rekel, da Vas bo zanimalo, kar sem prišel povedati, je triumfal Matija. Pa me niste hoteli poslušati!

— Povejte vendar, kaj je na stvari! Kaj se je zgodilo?

— Hude reči so se zgodile, strašne reči! Vaš brat je najel človeka, da bi opata Petra zavratno umoril.

— To ni res, to ni mogoče, je kliknila Margareta v groznem strahu.

— Mogoče bi že bilo, je menil Matija. Vaš brat je ves zlodjev. Le

da bi se sprejela volilna reforma. Zahteval je, da se volilni cenzus zniža, večini je dokazal, da zasleduje pri volilni prenosni svoje interese, ker se boji, da bi pri spremembi volilnih skupin zgubila kateri svoj mandat; dokazal je na zgledih češke in tirolske manjšine, kako upravičena je zahteva Slovenec za novo deželno odborništvo. Odgovarjala sta grof Stürgkh, dr. Link in Einspinner. Po sl. dr. Hrašovec je še enkrat polemiziral proti govornikom večine. Končno je izjavil v imenu strank manjšine baron Rokitsky, da bodo glasovale za načrte večine, svoje predloge pa odtegnjejo. S tem je bila generalna debata končana. V specialni debati so se določili volilni okraji za 8 novih mandatov 4. kurije. Prvih pet mandatov ima Gornji in Srednji Štajer, 6. volilni okraj obsega sodne okraje: Radgona, Cmurek, Arnuž, Arvež, Marenberg, Maribor, Slov. Bistrica; 7. volilni okraj: Celje, Vrnsko, Gornjigrad, Laško, Šoštanj, Konjice, Slov. Gradec; 8. volilni okraj: Šmarje, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer, Ptuj, Ormož, Sveti Lenart, Rogatec in Gor. Radgona. Na predlog barona Rokitskega se je na to med splošnim odobravanjem sprejel ves zakonski načrt večine en bloc. Zvečer se je seja nadaljevala.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru je predlagal posl. Medinger, naj vlada po celi Avstriji razpreže brzozjavne žice. Za udeležbo na mednarodni in znanstveni razstavi, ki jo prirede ta mesec v Peterburgu pod protektoratom carice, se je dovolilo 50.000 K. Potem se je začela škandalozna debata o aferi župana Völkla. Kričalo in psovalo se je, kakor že v Luegerjevi zbornici.

Dalmatinski deželni zbor je odobril deželni proračun za leto 1903/04 z vsemi računi.

Bukovinski deželni zbor je deželni glavar pismenim potom zaključil na cesarjevo naročilo.

Premirje med Hrvati in Italijani?

V dalmatinskem saboru je prišlo do velepomembnega pojava. V odporu proti germanizatornim težnjam vlade združili so se Hrvati, Srbi in Italijani in složno odbili nemški naval. A kar je pri tem najvažnejše, je to, da je poslanec dr. Salvj v ime italijanskega kluba izjavil, da isti priznava hrvatskemu jeziku prvenstvo v Dalmaciji, ker to odgovarja dejanskim razmeram, a je takisto prepričan, da bodo Hrvati branili prava italijanskega jezika, kateri je kot kulturni jezik vsekakor v Dalmaciji potreben, zato pa bodo Italijani Hrvatom sledili na političnem potu kakor prosti vojaki in se bodo od srca ra-

dovali vsem hrvatskim narodnim vspehom. Ker je Salvj tudi zatrjeval, da se bodo Italijani skupno s Hrvati borili za zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko, so Salvijeve besede izzvale velikansko navdušenje med Hrvati. Dr. Trumbić se je v iskrenih besedah zahvaljeval Italijanom, da so vedno sočustvovali, zlasti pa prigodom zadnjega hrvatskega pokreta s Hrvati, in izrazil svoje veselje, da prožijo prijateljsko svojo roko narodu hrvatskemu v trajno zvezo v boju proti skupnemu sovragu — germanstvu. Dr. Smolaka je naglašal, da je Koerberjeva zasluga, da so si podali roki Italijani in Hrvati; ker so Italijani postavili v boju proti germanizaciji na stran hrvatskega naroda, bodo jim Hrvati dali jamstvo, da bodo italijanskemu jeziku ohranjeno odlično mesto v Dalmaciji. Ako se sodi po teh govorih, se mora sklepati, da se je med Hrvati in Italijani že sklenilo začasno premirje in da bodo v najkrajšem času prišlo do poštenega sporazumjenja. Kaže se torej, da se pripravljiva v dogledni bodočnosti zblizanje romanskega elementa s slovanskim, med katerima ni bilo nikdar onega nepremostljivega prepada, kakor obstoji od pamtveka med slovanstvom in germanstvom. Germanizatorično postopanje avstrijske vlade je ta proces pospešilo. Vsekakor je to važen pojav v političnem življenju na slovanskem jugu, ki bo močno vplival na razvoj političnih odnošajev v Primorju. V Istri, v Trstu in na Goriškem se bije med Hrvati in Slovenci na eni strani in Italijani na drugi strani hud, neizprosni boj, kar pa ne koristi niti eni, niti drugi stranki, ampak samo — Nemcem. Morda bodo to sprevideli tudi laški politiki na tem ozemlju in po vzgledu svojih dalmatinskih sobratov na temelju pravičnosti in medsebojnega spoštovanja podali prijateljsko roko v pošteno sporazumljenje!

Nadaljevanje obstrukcije na Ogrskem.

Ogrske krize ne bo konec. Neodvisna stranka je prevčerajšnjim sklenila, da dovoljuje svojim članom proste roke glede obstrukcije, kar znači, da se bode v parlamentu še nadalje obstruiralo s strani neodvisne stranke in da se o odstranitvi ex-lex-stanja v doglednem času še ne more govoriti. Nezadovoljnost skrajne levice z izjavo ministrskega predsednika Tisze v zadevi volilne reforme je pač samo dobrodošla pretveza, ker se mora vendar upravičeno dvomiti, da bi bila večina neodvisne stranke vneta za korenito volilno reformo ali celo za splošno volilno pravico, ki bi prav lahko prinesla večino v zbornici nemadjariskim življem. Zaključek neodvisne stranke glede ob-

strukcije je skoro gotovo izzval strah pred eventualnim raskolom v stranki, ako bi se sedaj brez pravega povoda položilo orožje. Sedaj je še 50.000 ogrskih vojakov tretjeletnikov pod zastavami in ako bodo ti le še morali nadalje služiti, bo to zakrivila samo neodvisna stranka. Zato se pač utegne v najbližnji bodočnosti obrniti javno mnenje proti njej, da bo primorana spremeniti svojo taktiko in vsaj začasno opustiti obstrukcijo.

Politične vesti.

— Državni zbor. Nemške stranke so uverjene, da se bo predstoječe zasedanje začelo v znamenju češke obstrukcije. Zato se vrši med nemškimi strankami in vlado neko dogovarjanje, naj bi vlada ugnala češko obstrukcijo z grožnjo, da razdeli Češko. Prvo sejo bodo vsekakor izpolnili nujni predlogi.

— Volitev podžupanov v Pragi. Mestni svet praški je v ponedeljek izvolil za I. podžupana odvetnika dr. Groša, za II. podžupana pa Ivana Seifferta. Oba sta voljena s 65 od 85 oddanih glasov. Oba podžupana sta Mladočeha.

— Grško-katoliški nadškof proti rimsko-katoliškemu škofu. Kakor poročajo poljski listi, je ruski metropolit, grško-katoliški nadškof grof Szeptycki odpotoval v Rim, da se pri papežu pritoži proti rimsko-kat. škofu v Przemyslu, dr. Pelczarju, ker je ta v dež. zboru hudo napadal grško-kat. duhovništvo, in trdil, da se po smrti kardinala Sembratoviča dela med gališkimi Rusi javno za razkol. Nadškof grof Szeptycki bo za ta napad katoliškega škofa zahteval zadoščenja od sv. stolice.

— Prvi konzistorij je otvoril večeraj papež Pij X. z latinskim nagovorom, v katerem je povedal, da bo hodil ista pota, kot so jih hodili njegovi predniki. Zagovarjal je tudi pravico papežev, da se pečajo s politiko.

— Bolgarsko-turška vojska? V sled častniške zarote, ki je organizirala celo deželo je mogoče, da se znova spravi na površje vprašanje o bolgarsko-turški vojni. Turčija je naročila pri Kruppu topov za 13 milijonov mark ter zopet poklicala pod orožje neki že odpuščeni polk rezervistov.

— Častniška zarota na Bolgarskem. Oficijalno se priznava, da se je res razkrila zarota bolgarskih častnikov. Izdal jih je častnik Dimitrov. Zarotniki so hoteli provzročiti na Turčijo pronunciamento. Bolgarski častniki so bili v zvezi s srbskimi častniki v Beogradu in Nišu, da bi se bilo doseglo skupno nastopanje obeh armad. Pri hišnih preiskavah so našli pri častnikih razne revolucionarne spise. V neki zelo razširjeni tiskovini se zahteva personalna unija med Bolgarijo in Srbijo, češ, da je taka uredba nujno potrebna za obstoj Slovanov na Balkanu.

pomislite, da je bil najel dva nemška strelca, ki sta hotela Rovana umoriti.

— Šele pred nekaj dnevi mi je pisal moj brat, da se je udal v svojo usodo in se odpovedal vsem nameram in vsem nadam, kar jih je gojil, je jokaje pripovedovala Margareta. Zato ne verjamem, da bi bil res to storil, česar ga dolže.

Matija je postal sedaj nemiren. Solzà ni mogel videti.

— Veste gospodična, je rekel, jaz tudi ne verjamem, da bi bil Vaš brat to storil, česar ga dolže. Ali dolže ga in zaprli so ga v strašno ječo — tako so mi pravili naši menihi — in pred sodnike pride kot morilec. Vizitator Angelus pa je šel na koncil v Basel, da spravi tudi to zadevo na razgovor.

— To je strašno, je ihtela Margareta. Ubogi Albertus! Ko bi bil kriv, bi nič ne rekla, ali tako —

— Nič ne jokajte, je Matija tolažil obupajočo Margareto. Po mojih mislih se Vašemu bratu ne more nič zgoditi. Nekaj časa bo zaprt, to mu pa ne bo nič škodilo. Bo vsaj vedel, kako je v ječi.

— Torej vi tudi verjamete, da

je Albertus nedolžen, je vprašala Margareta, kakor da je od Matije odvisna usoda njenega brata!

— Seveda verjamem. In če ne bodejte jokali, Vam vse povem. Jokati pa nikari! Sicer grem takoj domov.

Margareta si je otrla solze in prisledla k Matiji. Položila je roki na njegovo ramo in nagnila nanjo svojo glavo.

— Saj ne jokam več, je rekla. Prosim, povejte mi vse, kar veste.

Matija pa se je nekaj obotavljal in začel cmakati z jezikom ter požirati sline.

— Kaj se je bilo treba jokati? Vaše jokanje me je tako ganilo, da se mi je kar grlo posušilo. Ali bi ne bilo mogoče dobiti kako merico vina.

Margareta je takoj pohitela iz sobe in se kmalu vrnila z velikim vrčem vina. In Matija je prijel vrč z obema rokama in si svoje suho grlo pošteno pomohil. Potem pa je vrč postavil pred Margareto in rekel:

— Pijte malo, gospodična. Vino Vam bo dobro storilo. Če sem jaz žalosten, ga toliko časa pijem, da postanem vesel.

Margareta pa ni hotela piti, nego

je silila Matijo, naj pove, kar mu je znano o njenem bratu.

— Stvar je ta-le, je začel pripovedovati. Pred nekaj časom je opat Peter začel z okna svojega stanovanja klicati na pomoč. Vsi smo hiteli gori in našli tam nekega potepuha. Opat je rekel, da ga je hotel ta potepuh umoriti, on pa da mu je izvil bodalo iz rok in ga premagal.

Meni se je takoj čudno zdelo, ker poznam opata in vem, da je strahopetec in slabotnej. Tega potepuha so zaprli, a v ječi se mu prav dobro godi. To se mi je zopet čudno zdelo, a rekel nisem ničesar. Potem je opat tega potepuha zasilševal več dni, danes pa se je izvedelo, da je opat dal Vašega brata v Weinhofu pri Gradcu zapreti, ker je potepuh izpovedal, da ga je Albertus najel, naj opata umori.

Margareta je trepetaje poslušala Matijevo pripovedovanje.

— In kaj mislite, da je na celi stvari? je vprašala strahoma.

Matija se je nagnil k nji in šepetaje rekel:

— Jaz mislim, da je opat Peter najel tega potepuha, naj obdolži Vašega brata.

— Pokojni italijanski finančni minister Rosano se pokopje na državne stroške. Pred samomrom je pisal ministrskemu predsedniku Giolittiju, naj izroči kralju njegovo demisijo. Finančno ministrstvo prevzame mornarični minister Mirabello.

— Med San Domingo in Zedinjenimi državami so se pretrgale diplomatske vezi.

Dopisi.

— Iz Moravč. Moravski »gospodje« in njihovi podrepani pripovedujejo, da bode Povše zopet ovrgel izvolitev občinskega odbora v Dretji. Mi Moravčani sicer dobro vemo, da ima tisti Povše pri tukajšnjem dekdanu veliko veljavo, ker v cerkvi daje ljudstvu vzgled s kronicami, ki jih meče v tukajšnji cerkvi v tisto kapico — bisagico, dvomimo pa, da bi imel toliko veljave pri vis. c. kr. deželni vladi, kakor se splošno za trjuje. — Ko se je volitev prvič ovrgla, povedali so nam farovski privrženci, da bi se to nikakor ne zgodilo, ako bi se ne bila vlada ozirala na vsemogočnega Franceta Povšeta. To je pa res čudno!

— Iz Domžal. Kdor opazuje gibanje Nemcev v najnovjšem času, pač lahko pregleda njihovo grdo samopašnost, njih samoljubje, visoko domišljavost, smelo predrznost in nekako podivjanost napram slovenskemu narodu. To naj bi bil kulturosonen narod, ki hoče v Slovincu zatreti čut do lastnega naroda, ljubezen do lastnega jezika, domoljubje. Ljudje, čijih srca so napolnjena z grdim sovraštvom do svojih sosedov Slovincov, so žalostna prikazen. Tak narodni kulturosonen, ampak na pol podivjan. Upravičen srd pograbi rodoljubnega Slovence, ki opaja surovo predrznost celjskih in ljubljanskih hajlovcov. In britka čuvstva navdajajo pohlevnega, krotkega in mirnega Slovence, ki opazuje smešno domišljavost in nadutost domžalskih Tirolcev. So pač pozabili ti Germani iz hribovite Tirolske, da so »privandrali« na ravno slovensko ozemlje. Ta privandran »Herrenvolk« se na slovenski zemlji tako obnaša, da Slovenec nehote začne misliti, da je ptujec na svoji zemlji. Ko bi se Slovence tako oholo obnašal napram domžalskemu Germanu, ostro bi ga morali posvariti. Kaj pa naj ređemo šele ptujcu, ki se obnaša na naši zemlji take izzivajoče?! Psovka »windischer Hund« je v Domžalah kaj po ceni. Oster pogled Tirolca te bo pokaral, če ga slovensko pozdraviš. V gostilni so kaj glasni. Družba treh Tirolcev preprija družbo desetih Slovincov. Ti ljudje so fanatični. Fanatizovani so tudi otroci. To je pokazala pretečeno nedeljo 16letna hčerka nemškega očeta in slovenske matere. Neko gostilno v Domžalah so posetili izletniki iz Kamnika. Neki mladenci, od krasnega petja izletnikov navdušen, se toliko izpozabili, da zakličo g. pevcom »živice!« A imenovana punica pokaže svojo germanško nevoljo z besedami: »Wenn man da »živice« ruft, muss man schon hinaus gehen auf die Sirasse«. Tirolci so to odobraval in ji prikimali. Jako občutljive ušesne živce imajo ti ljudje. No, 16letna gospica, ali je to sad domače ali šolske vzgoje? Vidi se, da homo moralis mi, dasi smo »minderwertig«, vso pozornost

— Ali zakaj? To je vendar grozno! Saj mu moj brat sedaj ničesar več neče.

— Far je far, je modroval Matija in vsi so maščevalni. Albertus je svoj čas Petra vrgel v ječo, zdaj se je pa Peter maščeval in vrgel Albertusa v ječo. In da bi ga mogel dlje časa trpinčiti ali celo ob glavo spraviti, je najel tistega potepuha.

Margareto sta žalost in obup premagala tako, da se je glasno jokaje oklenila Matije in ihtela prosila:

— Matija! — usmilite se me — pomagajte mi!

Matiji se je milo storilo. S svojo okorno roko je previdno gladil Margarete lase in težko požiral, kakor da le siloma zadržuje solze.

— E, saj bi Vam rad pomagal, je rekel, a kaj, ko imam samo dolg jezik, pa prazno glavo.

Zdaj se je Margareta vzravnila.

— Ah — je zaklicala — k Rovanu pojdem — ta mi pomaga, če kdo na svetu, mi pomaga on.

— In jaz z njim, je navdušeno zaklical Matija.

Margareta je koj ukazala upreči in se je odpeljala na Smreko, Matija pa je odjahal v Zatičino.

obračati na početje domžalskega »Herrenvolka«.

— Iz Gornjega grada. Učiteljsko društvo za gornjegrski okraj je imelo svoje glavno letno zborovanje minulo nedeljo, t. j. 8. t. m. v prijazen selu Bočna pri Gornjemgradu. Lep jesenski dan privabil je skoraj vse člane društva in tudi nekaj drugih nastopov. Tako dobro obiskovanega zborovanja že dolgo ni bilo. Po običajnem pozdravu predsednikovem, ki je v pesniško navdahnjenem govoru otvoril zborovanje, spominjali smo se pred par dnevi umrlega tovariša g. Jarca, nadučitelja v Braslovčah. Predsednik g. Burdian je omenjal, da je pokojnik, čeravno služil v sosednem okraju, vendar bil vsem dober prijatelj in zvest tovariš. Navzoči so stoji zaklicali njegovemu spominu trikratni »Slava!« Učiteljsko društvo našega okraja se ni moglo udeležiti pogreba, ker je zvedelo prepozno, da je umrl ljubi kolega. Namesto za venco na grob smo zložili 10 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Zapisnik zadnjega zborovanja z dne 19. julija t. l. se je prečital in odobril. Ko so se razni dopisi, došli v zadnjem času na društvo, rešili, prešlo se je na obravnavo referatov. Nameraval je predavati znani strokovnjak g. Armič, učitelj v Mozirju »O risanju«. Ker pa je šele v zadnjem času izšla Marinova knjiga o risanju in ker isto še niso člani dobili in pregledali, zato je referent prestavil svoje predavanje na eno prihodnjih zborovanj. Sklenilo se je, naj stalni odbor učit. konferencije predlaga, da se pri učiteljski konferenciji za l. 1904 obravnava »O risanju in ljudski šoli«, o katerem predmetu naj bo referent g. Armič. Nato je prečital g. Kocbek ravnakar došli odlok okr. šolskega sveta glede domo- in krajeznanstva, ter povdarjal veliko važnost te discipline. Razpravljal je o predlogu, naj se za vse šole naredijo tudi učne slike iz domoznanstva, da bode na novo na isto šolo došlemu učitelju delo olajšano. Šolske kronike so zlasti začetkoma pomanjkljive, zato bode treba marsikateri vir preiskati za sestavljanje krajepisa. Govornik je posebno apeliral na tovariše, naj ne rabijo raznih napačnih krajevskih nazivov. Tako n. pr. bi pač že bil čas, da se ime »Solčavske planine«, ki je neumestno, popolnoma izrine. Od merodajnih strani se je pripoznalo edino pravo nazivanje za naše planine »Savinske«. Razpravlja nadalje o imenih Tir, Golte, Hlipavec, Črnilec itd. O tem predmetu razvnela se je kaj živahna debata. Govorili so gospodje Kelc, Knaflič, Šijanec, Armič, in Dedič. Sklenilo se je končno, da pri prihodnjem zborovanju poroča g. Kocbek o krajepisu Gornjega grada, g. Šijanec pa bode referiral o domoznanstvu na podlagi učne slike. Kot dodatek k omenjeni razpravi govoril je g. Šijanec o šegah in navadah našega okraja in zlasti o ženski obleki v prejšnjih dobah v Solčavi. Poročevalec nabira gradivo za obširen folkloristični spis zato prosi vse navzoče, naj ga podpirajo z nabiranjem snovi. Vsi obljubijo sodelovanje in bodo tudi gledali na to, da zberejo slučajne kostume oziroma tudi dele stare noše za narodopisni muzej, kateri se osnuje pod okriljem Savinske podružnice »Slov. planinskega društva«. Predsednik se zahvali ob vseobčnem pritrujevanju govornikom in onim, ki so se udeležili debate, za prezaumivne in aktualne črtice. Poročilo o »Lehrerbundem« zborovanju je moralo odpasti, ker delegat, katerega je društvo v Ljubljano poslalo, ni prišel v naš krog. Blagajnikovo poročilo kaže dohodkov 52 K 20 h, stroškov 54 K 65 h. Ako plačajo še vsi letošnji dolžniki, dobi se blagajna 26 kron, kar bi 23 K 55 h prebitka kazalo. Večina se je že takrat odzvala blagajnikovemu pozivu. Želeli je, da tudi tiste g. učiteljice, ki niso članice društva store svojo stanovsko dolžnost. Račune sta pregledala g. Klemenčič in g. Kelc, ter vse v redu našla, nakar se je blagajniku g. Wudlerju izrekla zahvala in priznanje. Volitev novega odbora. Voljeni so bili gospodje: Kelc Ivan v Novi Štifti predsednikom; Kocbek Fran v Gornjemgradu, namestnikom; Wudler Peter na Ljubnem, blagajnikom; Šijanec Ignac v Gornjemgradu, tajnikom; Klemenčič Ivan na Rečici in Knaflič R. na Gorici, odbornikom. Pri zadnji točki sporeda, »Nasveti in predlogi«, predlaga gosp. Kelc, naj se pošlje poslancu gospodu Robiču za njegov nastop v deželnem zboru v prilog učiteljske tretje plačilne vrste zahvala in našima dež. poslancema g. dr. Dečkotu in g. dr. Hrašovec spomenica v tej zadevi. Se vsprejme soglasno. Zastopnik učiteljskega v okr. šolskem svetu g. Kelc poroča o svojem delovanju v tej korporaciji, za kar se mu izreče srčna hvala. Po raznih lokalnih vprašanjih se zahvali dosedanji predsednik za podporo v svojem delovanju ter zaključuje tri ure trajajoče zborovanje. Resnemu delu sledil je zabavni del. Pri bogato obloženi mizi g. Dediča smo se še do večera v neizkajljivi slogi v živahni zabavi prav dobro imeli. Da napatnic ni manjkalo, se itak

razume. Ni ga bilo, kateremu bi ne
gajalo v tej prijatni tovariški družbi,
plasti tembolj, ker smo bili vsi ene
misli in enega duha. Da bi le vedno
tako ostalo! Prihodnje zborovanje bo
meseca sušca, če bi prej ne bilo kaj
nujnega, v Gornjem gradu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. novembra.

— **Osebnosti.** Premeščeni
so notarji: dr. M. Pascoletto iz
Ajdovščine v Gorico, Artur Lokar
iz Kanala v Ajdovščino, a notarski
kandidat dr. Ferdo Terkuč v Go-
rici je imenovan za notarja v Kanalu.

— **Posl. Žičkar in sloven-
ski kurzi v Celju in Mari-
boru.** Gosp. Žičkar se hoče v »Süd-
st. Presse« opirati pred dolžitvijo, da ni
storil ničesar proti uvedbi slovenskih
kurzov za nemške avskultante, dasi
je bil pravočasno na nje opozorjen,
na zelo čuden način. Pred vsem se
čudi, da se je javnost šele sedaj, po
preteku petih let opozorila, na nje-
govo brezbrzičnost, katero je posvečal
takoji sprva tej sicer že na sebi
dosti važni zadevi. Nato pa kratko
taji, da bi se ga bilo na shodu na
Ljubnem l. 1898. z ozirom na vest v
»Tagespošti« opozorilo na škodljivost
nameravanih slovenskih kurzov za
nemške avskultante na Spodnjem
Stajerskem ter opira to svojo trditev
na dejstvo, da se predsednik tak-
ratnega shoda, na katerega se je
v tej zadevi obrnil, nato ne
more več spominjati. Ker imata
torej tako posl. Žičkar, kakor tudi
g. Decortti očitno zelo slab spomin,
ne vem sicer, ali samo v tej zadevi,
ali v obče, ne bo odveč, ako ga jima
nekoliko osvežim. Konstatovati mu
je najprvo, da je takratni akademik
P. na shodu v Ljubnem predlagal,
ko se je sprejela resolucija za slo-
vensko vseučilišče, da naj se shod z
ozirom na potrjeno vest v »Tages-
pošti« glede slovenskih kurzov
za nemške avskultante na Spodnjem
Stajerskem tudi odločno izreče proti
ustanovitvi takih kurzov. Ker je bila
cela zadeva predsedniku Decorttiju
in posl. Žičkarju neznan, je župnik
Decortti sam prišel k takratnemu
akad. P.-u, da bi mu leta razložil
celo stvar, kar je ta tudi storil. Nato
je g. Žičkar izjavil, da se z ozirom
na kratko odmerjeni čas ne
more spuščati v razpravo te
zadeve, sicer pa da je ista
zapopadena v resoluciji za
slovensko vseučilišče. To je
g. Žičkar še osebno ponovil napram
P.-u po zborovanju pred verando,
kjer se je vršil shod, in še pristavil,
da on »Tagespoštem« ni bral,
sicer se pa isti itak ne sme
vsraga verjeti. Do pišice taka je
bila vsa stvar in g. Žičkar naj se
nikar zaman ne trudi, da bi jo zavil.
Šaj je bilo na shodu dosti takih
ljudi navzočih, ki se na ta
dogodek prav natančno spo-
minjajo in še niso na vse po-
zabili, kakor gg. Žičkar in
Decortti! V dotičnem zagovoru pri-
znava poslanec V. skupine za Mali
Stajer implicite, da ni bil takrat o
imenovani zadevi poučen, ker »Tages-
pošte« — ne čita. To je zelo zna-
čilno, zakaj to nam označuje, da ni
politik na vršini časa. Kdor hoče biti
aktiven politik — in državni in de-
želni poslanec mora to biti — mora
z največjo paznostjo motriti politične
dogodke in mora zlasti dosti
pozornosti posvečati nasprot-
nemu časopisju, ker baš iz tega
se izvedo pravočasno kakane sovraž-
nikov, po katerih je treba urediti
svoje politično delovanje in postop-
anje. »Tagespošta« je v najtesnejši
zvezi z vplivnimi krogi pri graškem
nadsodišču in namestništvu in pri
naša valed tega mnogo aktuelnih,
Slovenecv se tičočih stvari, ki mo-
rajo vsakega Slovenca-politika zani-
mati. Zato je tudi umestno, da se
to uvažuje in da jo slovenski politiki
včasih beró. G. Žičkar je ne čita iz
principa in je ponosen na to. Ako
mu zadostuje kot politiku obzorje,
»Slovenec« in »Vaterland«, je to nje-
gova stvar in stvar njegovih volilcev!

— **Kako se lahko tolmači
tajna Gleispachova naredba?**
Gleispach je v svoji znani naredbi
sodiščem ukazal, da morajo s stran-
kami, o katerih mislijo, da razumejo
nemški, razpravljati v nemškem je-
ziku. Toda sodniki niso vezani na
takšne naredbe, ako se prepričajo, da
so le-te v nasprotju z veljav-
nimi zakoni. Sodniki bi pravzaprav
tega Gleispachovega ukaza niti ne
smeli upoštevati, ker je v očitnem
navzkrižju z državnimi temeljnimi
zakoni. Žalibog, da sodnijski organi
tega ne uvažujejo in si niso v svesti,
da so neodvisni in da jih niti naj-
višji pravosodni predstojnik ne more
prisiliti, da bi proti svojemu bolj-
jemu prepričanju kršili zakone in se za
vzemali za krivico. Sodniki pa, ki se
kledeplazno pokore Gleispachovi tajni
jezikovni naredbi, kršijo zakone in bi
se morali iz službe spoditi. Ker se
pa to ne zgodi, je to znamenje, da
odločilni krogi odobravajo, da se sod-
niki ne drže zakonov. In ker je po
državnih osnovnih postavah vsakomur
in vsem narodom zajamčena popolna
ravnopravnost, mora biti tudi sloven-
skim sodnikom dovoljeno isto, kakor
nemškim. Tudi slovenski jezik je po
zakonu enakopraven nemškemu. Zato
naj slovenski sodniki Gleispachov je-
zikovni ukaz tolmačijo tako, da bo do
vsikdar s Slovenci in tudi z
Nemci, ki razumejo slovenski,
razpravljali samo v sloven-
skem jeziku. Ako smeta Körber
in Gleispach kot najvišja čuvarja
pravičnosti in pravice ravnodušno
rušiti zakone v prid Nemcem in v
kvar slovenskega jezika, čemu bi po-
tem bilo zabranjeno slovenskim sod-
nikom po svoje si tolmačiti protiza-
konite odločbe teh dveh gospodov in
si jih razlagati v prilog in korist slo-
venskemu jeziku! Suum cuique!

— **Kriminalist dr. Ducar
v Celju** je zopet pogodil nekaj im-
enitnega. V petek se je vršila obrav-
nava proti trem nemškutarjem, ki so
v kavarni »Central« napadli mirno
slovensko družbo in razbili marmor-
nato mizo. Vse slovenske pričé so
izpovedale, da je Nemeec Lenart Slo-
venca Andriča potegnil s tako silo
izza mize, da se je ista preobrnila in
se razbila. Na izpovedbo teh prič bi
moral biti nemškutarški razgrajati
obsojeni. A kaj je storil slavni kri-
minalist dr. Ducar, da bi Nemce re-
šil obsodbe? Zaprisegel je obto-
žence same in jih zaslial. Ti so
seveda vsi zatrjevali, da so docela
nedolžni in da so vsega krivi samo
hudobni Slovenci. Torej so si izpo-
vedbe slovenskih prič in zapriseženih
obtožencev naravnost nasprotovale.
Navzlic temu je sodnik dr. Ducar
verjel bolj obtožencem nego pričam
in je vse tri nemškutarške
razgrajaje oprostil. Tako oprosti-
titi je lahko, toda tako oprostilo
razsodbo utemeljiti — je pa težko,
g. dr. Ducar! Če se Vam bode to
posočilo, zelo dvomimo. Sicer bi
pa bila dolžnost državnega
pravdnštva, da bi poseglo v
to zadevo in pojasnilo in do-
gnalo, na kateri strani se je
izvršilo hudodelstvo krive
prisege. Priče so bile zaprisežene,
obtoženci so se zaprisegli, a pričé in
obtoženci so izpovedali diametralno
nasprotno. Kje je torej resnica, kje
laž, kje kriva prisega, to ima sedaj
dognati g. državni pravdnik.

— **Učni kurzi za sodne
pisarniške uradnike** pri okrož-
nih sodiščih v Mariboru, Celju in v
Novem mestu in pri deželnem so-
dišču v Ljubljani so določeni na dan
2. januarja prih. leta.

— **Skušnjo učne usposob-
ljenosti za ljudske in me-
ščanske šole** so z dobrim uspe-
hom napravili ti-le kandidati, ozi-
roma kandidatnje: A. Za meščan-
ske šole: Marija Baltičeva v
Ljubljani z nemškim učnim jezikom;
ušulinki Filipina Čeh in Tekla
Praprotnik s slovenskim in nem-
škim učnim jezikom; Olga Sitti-
gova iz Teharij, Otmar Herbst
iz Leitersberg-Krčevine in Alfred
Wendler iz Trsta z nemškim uč-
nim jezikom. B. Za ljudske šole
s slovenskim in nemškim

učnim jezikom: Josipina Čer-
netova iz Slivnice, Matilda Dra-
gatinova iz Št. Jurja ob Šatoru,
Kristina Volčeva iz Šmartna
pri Gornjem gradu, Julija Mikli-
čeva z Gomilkega, Marija Faj-
digova iz Debernič, Evgenija
Kalanova iz Trate, Marija Ko-
vačeva iz Trsta, Pavla Lapaj-
nejeva iz Idrije, Marija Odlase-
kova iz Polja, Ana Poglajenova
iz Jurkloštra, Amalija Provčeva
iz Koroške Bele, Emilija Prosen-
čeva iz Ljubljane, Terezija Po-
žarjeva iz Dobrove, Marija Ška-
brnetova iz Ljubljane, ss. Lid-
vina Brodnik, Kajetana Graj-
zer, Felicitas Majdič, Justina
Martinčič in Romana Štor;
nadalje učitelji: Aleksander Alt
iz Sv. Tomaža, Fran Fabinc iz
Čateža, Karol Hlebec iz Polja,
Anton Hren iz Središča, Peter
Jankovič iz Dobrove, Ivan Lev-
stak iz Toplice pri Zagorju, Miloš
Roš iz Dola, Ivan Sprachmann
iz Bušče vasi, Ivan Štrekelj z
Vrhniko, Vinko Zahrastrnik iz
Šiške in Rafael Zupanc iz Po-
stojne. C. Za ljudske šole z
nemškim učnim jezikom: Ka-
mila Tschadescheva iz Šmartna
pri Beli, s. Marija Kotnik iz
Feldbacha, Marij Metzger iz
Trsta (z odliko) in Fran Oppitz
iz Trsta. D. Za ljudske šole s
slovenskim učnim jezikom:
Erlinda Bernardova iz Št. Ju-
rija na Ščav, Ana Enohova iz
Markovec pri Ptuj, Ljudevit Der-
melj iz Grahovega in Anton Sila
iz Št. Ruprehta. — Posebno skušnjo
iz nemščine je napravil učitelj na
Pianini, Emil Križman, iz veron-
auka pa Miroslav Repousch,
učitelj na Preski. Šurje kandidati in
kandidatnje so bili reprobirani, dva
kandidata pa sta odstopila.

— **Spremembe v poštni
službi.** Imenovani so: poštni eksp
Andrej Bajec v Ljubljani za
pošt. poduradnika; poštni sluga
Luka Bergant, Ivan Dek-
leva in Ivan Leskovic v
Ljubljani za pošt. ekspedijente. —
Pomaknjeni so: V I. stop. I. razred
pošt. poduradnik Ivan Počkar v
Ljubljani; v 2. stop. I. razr. podurad-
nik v Lukovici Ivan Aljančič;
v I. stop. II. razr. poštna ekspedijenta
Lovro Skofic in Fran Černe
v Ljubljani in Anton Kramer-
šek v Trzinu; v 2. stop. II. razr.
pošt. eksp.: Ivan Majdič, An-
drej Senegačnik in Vencelj
Kubart v Ljubljani in Fran
Dusnig v Trzinu; v I. stop. III.
razr.: poštni slugi Anton Mehle
in Ivan Rekar v Ljubljani; v 2.
stop. III. razr.: Anton Jeretina,
Ivan Uranič in Avgust Ma-
rinko v Ljubljani, Josip Ro-
žič v Trzinu in Ivan Stegu v
Št. Petru. — Premeščena sta poštna
praktikanta Fran Matjan in
Fran Podboj iz Ljubljane v Trst,
pošt. pomožni uradnik Luka Le-
nassi iz Malega Lošinja pa v Ljub-
ljano.

— **Repertoar slovenskega
gledališča.** Ker je vojaška godba
v soboto zadržana, uprizori se opera
»Bohème« v četrtek, 12. t. m. tretjič
v soboto pa se igra noviteta »Njegova
hišna«. Dne 17. t. m. gostuje gđ.
K. Růckova v Zagrebu, zato bo tudi
17. novembra operna predstava. Poje
se Smetanov »Dalibor«, ki se upri-
zori nanovo.

— **Slovensko gledališče.**
Fran Govekar je gotovo markanten
pojav v slovenski knjižavnosti. Gove-
kar ni idealist, ki ne meneč se za
ves svet, hodi svoja pota in stvarja
svoja dela iz genijalnega instinkta,
kakor n. pr. Cankar; tudi ni krepka,
originalna individualnost, ki se nič
ne briga za literarne mode, struje
in šole in njihove predpise, pač pa
v vsakem svojem delu razodeva po-
sebnosti svojega duha in čutenja z
neko nonsalantno samozavestjo, ka-
kor n. pr. dr. Tavčar. Govekar ni moč
velikih idej, izrednega duha, nena-
vadne intencije ali pesniška ga po-
leta, pač pa uprav rafiniran spre-
ten, vse skrivnosti književne tehnike
in reklame, vse pogoje efekta in
vspeha natančno poznavajoč pisatelj.
Govekar piše vedno samo z raz-
umom, pri njem je vse skrbno pre-
udarjeno in natančno preračunjeno

in ker pozna sam najbolje meje
svoje moči in svojih zmožnosti in
se po tem ravna, zato ima vedno
vspeh. Že pri izberi snovi za svoja
dela upošteva vestno ukus in nagne-
nja občinstva, predvami natančno,
kaj vzbudi zanimanje in proučroči
senzacijo, proračuna skrbno vse
efekte in porabi vsa sredstva, da
pride njegovo delo do večje veljave.
Iz kratka, Govekar je pravi tip
tistega modernega literata, ki s
svojo, z veliko marljivostjo pridob-
ljeno, izredno rutino dostikrat velike
duhove v kot potisne in zasenči. Kdor
pozna Govekarjeva pripovedna in dra-
matska dela, tisti ve, da je ta karak-
teristika pravičana in nepristranska. To
sodbo potrjujejo tudi »Legijonarje«, ki
so se sinoči z izrednim vspehom vprizori-
li na slove skem odru. »Legio-
narje« niso umetniško delo, ali emi-
nentno gledališka igra, ki je kon-
struirana s tako izredno spretnostjo,
da mora imeti vspeh. Govekar je
sicer porabil same znane značaje,
znane motive, znane situacije in
znane konflikte, ali način, kako je
vse to sestavil in koloriral, kaže
njegovo spretnost, ki je tolika, da bi
ga skoro imenovali literaričnega
artista. Snov igri je jako preprosta.
Inženir Basaj in vojaški uradnik
Brnjač ljubita hčerko mestnega pi-
sarja Raka. Ta, Lavra po imenu,
ljubi Basaja in se z njim zaroči. Za-
vrnjeni Brnjač vprizori strašno spletko,
da izpodrine svojega srednjega tek-
meča Basaja; obdolži ga tatvine. Ba-
saja obsodijo in ga pošljejo z dru-
gimi kaznenci vred na Beneško v
vojno proti Napoleonu, Brnjač pa se
vrine na njegovo mesto in dobi
Lavro. Ko mora tudi on na Beneško
pobegne z vojno blaginjo Francozom.
Basaju se posreči, da zbeži od
vojakov. Srce ga vleče v Celje, da
še enkrat vidi Lavro. Vidi jo res, a
na smrt bolno. Lavra umrje pri tem
sestanku. Basaj pa priše, da se
grozno osveti. Iz te preproste snovi
— kije le v jako rahli notranji
zvezi z »Rokovnjač«, je Govekar
napravil igro, polno dramatičnih in
komičnih prizorov, polno slikovitega
življenja in vsakovrstnih efektov.
Igra je dobro motivirana in se zani-
mivo razpleta. Kar je za dramatični
razvitek važno, je vse povedano.
Govekar ne izgublja nikdar nobene
besede po nepotrebnem in ne zaide
nikdar na stran. Dijalogi so jako
skrbno izbrušeni. Vsi govori nasto-
pajočih oseb so takorekoč kompri-
mirani in govore vse osebe nekako
v pointah, vsaka svojemu značaju
primerno. V tem oziru je Govekar
pravi mojster. In pa ti velikanski
efekti. »Bombenscenen« pravijo
Nemci, ker si ni mogoče misliti
večjega efekta, kakor ga napravi
n. pr. prizor, ko peljejo nedolžnega
Basaja, uklenjenega v težke verige
mimo obupajoče njegove neveste.
»Lavra« — »Ferdinand« — zavesa
pade. Ali vzemimo konec tretjega
dejanja. Francozi in Avstrijanci se
spoprimejo, puške pokajo, širokoustnl
junak Jež išče ves zbezan, kje bi se
skril, Brnjač porabi ta trenotek da
preide k Francozom. Basaj pa se s
krvavo rano na glavi zgrudi na tla.
Taki kolosalni efekti, četudi so do-
seženi s kričočimi sredstvi, morajo
občinstvo razvneti in igra s takimi
zaključnimi efekti, kakor jih imajo
Legijonarji, mora uspeti. Sedaj pa
še ta klasični krojač Boštjan Jež.
Prav čudili smo se tej izborni figuri,
kajti doslej nismo Govekarja poznali
od te strani. Govekar ni v svojih
spitih še nikdar pokazal humoristične
žile in ni napravil še nobenega dov-
tipa. Morda poreče kdo: kaj pa Mo-
zolz? a za to je odgovoriti, da je
Muzol Jurčičev, ne Govekarjev. Bo-
štjan Jež pa je tako originalen in
»ko komičen«, da ž njim stoji in
padejo »Legijonarje«. Posebnost Bo-
štjana Ježa tiči v njegovem izvirnem
humorju. Jež iztresa najboljše dov-
tipne kar iz rokave. Vse kar govori
Jež ima prično slovensko ali še toč-
neje povedano kranjskoslovensko
fakturo. Samo kranjski Slovenec
more tako govoriti in samo kranjski
Slovenec more delati take dovtipne.
Naravno je torej, da je krojač Jež
obračal nase svojo pozornost in da je
prav za prav on glavna oseba cele
igre. Da se vse dejanje in nehanje
na odru še poživši in povzdigne, je
Govekar »Legijonarje« prepletel s
celo vrsto zborov, katere je prav lepo
in srečno, s porabo nekih motivov
iz prejšnjih svojih skladb uglasil
odlični naš skladatelj V. Parma. Kaj
čuda torej, da je gledališče odmevalo
burnega ploskanja po vsakem dejanju
in da je občinstvo poklicalo pisatelja
na oder. Igra je imela najlepši uspeh
in ga je tudi zaslužila, kajti kot ljud-
ska igra presega daleč vse polno
enakih nemških in slov. iger in zato
je brez dvoma, da doživi še mnogo re-
priz. Predstava je bila prav dobra in
jako skrbno pripravljena. Veseli nas,
da se je skrbelo za historično primerne
dekoracije in kostume in da se je in-
sceniranju posvetila vsa potrebna pa-

zljivost. Izmed igralcev je v prvi vrsti
omeniti g. Verovška, ki je igral
krojača Boštjana Ježa. Brez dvoma je
Govekar to ulogo prav nalašč za Ve-
rovška spisal in sicer s posebnim
ozirom na Verovškovo igralsko osebnost.
Zato pa se je Verovšku ta značaj tako
izborno posrečil, da ga ni možno pre-
hvaliti. To je bila figura, kakršnih smo
na slovenskem odru le malo videli.
Druge vloge niso tako pregantno izei-
zilirane, kakor Boštjan Jež, oziroma
ne dajo igralcem tolike prilike, poka-
zati svoje vrline in svojo stvarjajočo
moč. G. Čonsky je igral nesrečnega
Basaja s toplim občutkom in napravil
iz svoje vloge, kar se je dalo napra-
viti, g. Boleška pa se je pošteno po-
tudril karakterizirati neskončno hudob-
nost intriganta Brnjača. Dva jako lepa
momenta je imela gosp. Růckova v
prizoru, ko izve, kaka nesreča jo je
zadela in v zadnjem prizoru, ko se
zopet snide z Basajem in umrje, je na-
šla pretresujočih akcentov in pokazala
vso svojo dramatično moč. Gospa Da-
nilova in gosp. Lier sta svoji partiji
prav originalno in s humorjem izvedla,
istotako gosp. Dragutinovič. Ostale
vloge so samo epizode. Operni zbor je
prav dobro in ekstatčno izvršil svojo
nalogu. V obče je bil večer jako lep
in je med občinstvom vladal občutek,
da je slovenska dramatika z Govekar-
jevim delom nekaj pozitivnega pridobila.

— **„Legijonarji“ v Zagorju.**
»Dramatično društvo« v Zagorju ob
Savi uprizori meseca decembra »Le-
gionarje«. Takišto jih bo igral no-
vomeški dramatični klub »Sokol« še
pred božičem.

— **Poročil** se je v ponedeljek
v Mariboru g. Makso Miheličič,
železniški uradnik na Pragarskem z
gđ. Justo Bračkovico iz Starega
loga pri Pragarskem.

— **Železnica Grobelno-
Rogatec** je dograjena in se bode
baje že 18. t. m. izročila prometu.

— **Poboj.** Z gnojnimi vilami
sta ubila Josip in Jurij Prisotnik na
Gornji Polskavi delavca Miho Pleč-
kota iz Kolberga, ki ju je z nožem
v roki zasledoval v podstrešje, kar
sta šla spat in jima grozil, da ju
bode zaklal. Unila sta ga torej v si-
lobranu. Zločinca sta stara 14 in
16 let.

— **Napad.** Med Brinjem in Lan-
dolom je 1. t. m. ob 10. uri zvečer
nezaan lopov napal vpokojenega dra-
gonskega stražmestra Andreja Ka-
ruzo in ga na glavi težko ranil. Kot
zločinca sumljivega so zaprli posest-
nika Jakoba Jagra v Landolu.

— **K zgradbi železnice na
Gorenjsko** se je odpeljalo večeraj
100 de avcev.

— **V Trstu** je neki 21letni de-
lavec pri Fužinah v Štednju, Anton
Rauch iz Gradca, ustrelil na neko
Marijo Sano n. (baje ker mu ni ho-
tela vrniti 140 K, ki jih je dal Rauch
spraviti Sano n.) in je rasil, potem
pa samega sebe ustrelil.

— **Stražnika se je lotil.**
Brezposelni hlapec Mihael Marinšek
iz Radomelj v kamniškem okraju, je
razgrajal večeraj dopoldne na Du-
najske cesti in nadlegoval ljudi tako,
da je bil ondot službujoči stražnik
prisiljen ga opominjati in končno,
ker le še ni dal miru, aretovati. Ko
je stražnik gnal Marinška po Fran-
čškanskih ulicah, se mu je naenkrat
upri, češ, da z njim nikamor ne gre
in je zgrabil stražnika na prsni in
ga po obrazu in po roki opraskal.
Šele ko sta prišla stražniku na po-
moč neki komisijonar in še eden drugi
stražnik, je bilo mogoče spraviti raz-
grajaja naprej.

— **Prijet tat.** Mestni policijski
stražnik je zasačil večeraj zvečer na
Starem trgu brezposelnega čevljar-
skega pomočnika Klementa Camuffa
iz Trsta, ko je ukradel kramarici
Antoniji Strubelj iz veže volnate no-
govice in hotel ž njimi uteči. Stražnik
ga je aretoval in izročil sodnji.

— **Dva prisiljenca-cigana
ušla.** Večeraj popoldne pobegnila
sta od dela pri stavbi novega voja-
škega strelišča na Dolenjski cesti
cigana prisiljenca Anton Mayer, star
25 let in Viktor Daniel, star 35 let.

— **Nezgoda.** Skladiščni delav-
ec na južnem kolodvoru Jožef Pri-
jatelj, stanujoč na Zaloški cesti št. 6,
je pri izkladanju polnih vinskih so-
dov ponesrečil. Sod ga je prijel za
levo roko in ga prisilnil na steno,
da se je precej poškodoval.

— **V straniščno jamo
padla** je daes ob pol 5. uri jutraj
na dvorišču v Lachajnerjevi hiši v
R. žnih ulicah št. 7 postrežnikova žena
M. S. V jami je bilo polno vode in
blata in je bila žena v veliki nevar-
nosti.

— **Pogreša** se je 14 let stara de-
klka Ivana Fleck iz Grossharta v
okraju Hartberg na Štajerskem, ki je
služila v Ljubljani. Večeraj je odšla
od svoje gospodinje in se ni več
vrnila.

— **V Ameriko** se je odpeljalo
danes ponoči z južnega kolodvora
77 oseb, in sicer 10 Slovencev in
67 Hrvatov.

— **S kladivom po glavi** jo je dobil včeraj zvečer Anton Koše nina, sedlar v Spodnji Šiški. Udarila je domači hlapec, s katerim sta se bila nekaj sporekla.

— **Hrvatske vesti.** Osečko žensko društvo bo ustanovilo zavetišče za ženske, v katerem bodo dobile starejše in samostojne dame stanovanje proti mali odškodnini. V to svrhu je društvo že kupilo hišo, v kateri bo poleg zavetišča tudi šola za služkinje. — Škof Jul. Drohobeczkij v Križevcih je pristopil hrvatskemu društvu za nameščanje mladeži v črt in trgovino kot ustanovni član in je takoj plačal svoto 100 K. — Ženski klub v Zagrebu razpisuje natečaj za dvoje oprem po 200 K za siromašne deklice, pristojne v Zagreb, brez razlike vere. — Banova slika. Bakroze, ki ga je priredil M. Cl. Crnčič po uspelem Bukovčevem portretu bana Pejačevića, reproduciran je na finem kartonu in se prodaja v Trpinčevi knjigarni. — Nemški list v Rumi. Nemei so se odločili izdati v Rumi list v nemškem jeziku. To so sklenili vsled tega, ker so čuli, da hočejo Hrvatje izdati list za Nemoce v onih krajih, v katerih bi jih seznanili z razmerami v novi jim domovini. Nemei se boje, da bi Hrvatje ne pridobili s tem listom njih rojakov za hrvatski stvar. — Suša v Dalmaciji in Hercegovini. V Župi, Konavljah in Vitaljini v Dalmaciji je zavladalo veliko pomanjkanje vode; istotako na otokih. Še huje je pa v Hercegovini. Tam morajo ljudje hoditi pol dneva ali celo ves dan daleč po vodo. Orožniki čuvajo vojniške in lovke ter delijo vodo.

— **Amerikanske novice.** — Na mehiškanskega predsednika je petkrat streljal neki Ellis Toscano, ne da bi ga zadeli. Zlečina, ki je bil malo prej izpuščen iz večletne ječe, so takoj prijeli. — Pet slovaških delavcev je utonilo blizu Colfaxa pri Pittsburgu. Peljali so se na delo v čolnu, ki se je pa sredi reke prevrnil. — 30 hiš je zgorelo v zapadnem delu mesta New Yorka. Škoda se ceni na 150.000 dol. Istotam je zgorelo gledališče Girard. — Velik štrajk. V Bilbao-u štrajka sedaj že nad 40.000 delavcev. Proglaso je obsedno stanje. — Zlata dežela. V Klondiku so pridelali letos za 10.400.000 dol. zlata.

— **Prodajo „Slovenskega Naroda“** prevzel je tudi gosp. Ivan Bizjak, trafikant v Vodmatu (Ljubljana), Bohoričeve ulice št. 10.

* **Najnovejše novice.** Ne sreča na morju. Patnik „Caldy“ se je vsled megle zadel v dolgi leseni most, ki veže Carigrad z Galato ter ga čez pol pretrgal. Utonile so tri osebe. Sreča, da se je nezgoda zgodila zgodaj zjutraj, zakaj čez dan je na mostu vedno do tisoč ljudi. Turška admirali-teta zahteva od parnika 20.000 funtov odškodnine. — Grofica Lonyay ima žensko bolezen, ki se navadno nikoli ne ozdravi. — Praktična židovska narodnost. Berolinski Židje so si ustanovili nemško-nacionalno zvezo, da postanejo enakopravni. — Uporne ženske. V mestni sirotišnici v Berlinu so se spuntale mlade bolne deklice ter vse razbile ter pometale na cesto. — Zaradi razširjenja vesti, da srbski kralj odstopi se je začela tožba proti „Beogradskim Novinam“. — Konkurz se je otvoril nad premoženjem bivšega ravnatelja dunajskega jubilejskega gledališča Adama Müller-Guttenbrunn. Pasiva znašajo 300.000 K. — Rusko cerkev so blagoslovili v Neapolju v navzočnosti ruskega poslanika Nelidova.

* **Velika ustanova za di-jake.** Krakovski mešan Nosakovski je te dni pri notarju zapisal celo svoje premoženje, 6 milijonov kron za ustanove gimnazijskim in vseučiliškim dijakom.

* **Jetika na Ogrskem.** Kakor izkazuje ministrstvo notranjih zadev je umrlo lani na Ogrskem 70.731 oseb za jetiko.

* **Najmanjša država** je vsekakor republika Tanarola na otoku enakega imena severno od Sicilije. Otok je bil že Rimljanom znan pod imenom Bucina, od koder so dobivali škrlatne polže. Republika obsega 22 km ter ima razum mnogo divjih koz 170 prebivalcev. Do leta 1882. je bilo na otoku celo kraljevstvo, a ko je tega leta umrl kralj Paolo I. so prebivalci zoprti njegovemu sinu prestol ter proglasili republiko. Vsakih deset let si izvolijo predsednika, ki skrbi sam za blagor prebivalstva. Uradnikov ali vojakov seveda nimajo.

* **Smeti v velikih mestih.** Marsikdo bi mislil, da je v onih mestih največ smeti, kjer zelo gledajo na snago. Temu pa ni tako. Množina smeti je v najožji zvezi z načinom življenja prebivalcev dotičnega mesta. Čim bolj živijo ljudje,

tem več se nabere smeti in odpadkov. To je lahko umljivo, kajti reven človek vedno manj proči vrže nego bogatin. V času lakote se reveži živijo celo od samih odpadkov. Naj več smeti se nabere po angleških mestih. V Manchesteru pride na eno osebo 352 kg smeti in odpadkov na leto, v Edinburgu in Glasgowu 340 kg, v Londonu pa — tu se vidi, koliko je revščine v tem svetovnem mestu — samo 302 kg. Vkljub temu se nabere v Londonu 1350 milijonov kilogramov smeti v celem letu. Druga evropska mesta niso tako bogata na smeteh. Kakor drugod, tako tudi v tem oziru presega Amerika staro Evropo. V New Yorku se n. pr. nabere 1700 milijonov kilogramov smeti na leto, torej pride približno 536 kg na osebo.

„**Duhoviti**“ nagrobni napisi. Neki francoski list je prinesel s pariškega pokopališča sledeča nagrobna napisa: »Mojemu soprogu Jeanu S..., bivšemu zdravniku za kurja očesa, ki je umrl v popolni zrelosti svojega talenta. Ah, zemlja bi njegovo delovanje bolj potrebovala kakor pa nebesa!« — Še bolj blagodušna je bila žena, ki je dala napisati svojemu možu na grob: »O Bog, kako velike so moje bolečine! Pa vendar sem prav zadovoljna, da počivaš tukaj notri moj drag mož. Preveč bi te bolelo, ako bi videl bolečine, ki mi jih povzroča tvoja smrt.«

Človekoljubna armada. Pred 13 leti je neki Viljam Booth ustanovil v Londonu »človekoljubno armada«, katero je človeška družba v početku pozdravila z zasmehom, ki pa zdaj danes na velikanske uspehe svojega zares človekoljubnega delovanja. Danes razpolaga ta armada z velikanskimi sredstvi, deluje v 49. deželah, prepoveduje in podučuje v 29. jezikih, izdaja 53 perijodičnih listov v en milijon iztisih, poseduje 16 velikih kmetijskih kolonij, v Avstraliji pa prekomorskih kolonij v obsegu 80.935 hektarjev; nadalje vodi 682 dobrotelčnih zavodov in vzdržuje 15.000 častnikov, kateri se, popustivši prejšnji poklic, popolnoma posvečujejo človekoljubnemu delu. Neki londonski velikaš se je ne davno izrazil, da, ako bi ta armada odšla iz Londona, bi ne zadostovalo 5000 policistov, ki bi jo morali nadomeščati v pogledu zadržavanja hudodelstev in nemoralnega življenja, kajti človekoljubna armada obrača svojo skrb izključno na izmeček človeštva in na absolutni proletarijat. — 8 t. m. je bilo trinajst let, ko je v Londonu umrla žena Boothova, s katero skupaj je ustanovil to armado. Ob pogrebu so bile v Londonu zaprte vse banke in prodajalnice in na stotisoče ljudstva se je udeležilo pogreba.

Kako naraščajo v Avstriji hipotekarni dolgovi. Posameznih avstrijskih pokrajin hi potekarni dolgovi so naraščali sledeče v milijonih:

	1867	1889	naraš- stek v %
Štajerska	349,	498	39,6
Koroška	120,	151	26,0
Kranjska	91,	134	46,4
Sulnograška	46,	72	71,0
Gor. Avstrijska	192,	327	70,8
Češko	1199,	2406	100,6
Nižjeavstrijsko	312,	551	108,3
Moravsko	404,	728	80,3
Štezijsko	97,	220	127,0
Primorsko	62,	141	128,3
Galicija	247,	772	212,1
Bukovina	24,	64	166,1
Tirolsko	187,	537	187,0
Predarlško	61,	94	53,9

Književnost.

— **H. Vogrič: Secession-Album slovenskih in hrvaških pesmi za mešan in moški zbor.** Opus 3, 1 knjiga. Lastna (skladateljeva) založba. Cena 3 K, po pošti 3 K 20 vin. Skladatelj je album poklonil vladiki Jos. Jur. Strossmayerju. Album je tiskan v Umjetniškem zavodu A. Benda i dr. v Sarajevu, lepo litografsko delo. Secession-Album je bolj zanimiv po svoji zunanosti. Sekirice niso običajne oblike, ampak vse trivoglate, istotako so vsa druga znamenja in besede v secessionistiški maniri izvedena. Okraskov, ki izpolnjujejo prazne prostore je pa preveč, motijo kolikor toliko pregled partiture, ki je tudi po nepotrebnem po dve in dve strani v raznih barvah (rdeča, zelena, rujava, vijoličasta) tiskana. Odveč je tudi dinamičnih in predavalnih znamenj in sicer v laščini; tudi »Men zelovega Metronoma« ni bilo treba; koliko je pač pevskih društev, ki imajo to uro, in se slednjič tempo ravna le vendar kolikor toliko po okusu pevovodje. Teh stvari je torej odveč in jemljejo pogled. Zanimivo so slike pred posamezno pesmijo in v kolikor predstavljajo vsebino — pomen pesmi še dobro pogojene.

Kdo jih je naslikal, ni razvidno. Album ima dva naslovna lista. Prvi zunanji je menda skladatelj sam slikal (podpis Ho. V.), predstavlja polcastasto vitko žensko z liro v rokalah, drugi notranji ima sliko skla datelja samega, krasi jo mač, tudi to je menda skladatelj sam slikal (Ho. V.); iz česar je menda sklepati, da je tudi druge sam slikal, kakor tudi ves album spisal, kar je vseska kor hvale vredno, ker je vsa partitura jako čedno in točno izvedena. Album prinaša tale pesmi: 1. Slovenska zgodovina (S Jenko), mešan zbor. 2. Večerni zvon (Vlasta), mešan zbor. 3. Vrenac (G Arnold), mešan zbor. 4. Sječanje (H Badalič), moški zbor. 5. Ljubavi (A Nemčić), moški veterospjev. 6. U spomen mrtvih (M N. Laekovič), moški zbor. 7. Izgubljeni cvet (S. Gregorič), moški zbor. 8. Ljubici pod oknom (Dr. J. Vošnjak), moški zbor. 9. Lahko noč (J. Zupan), moški zbor. 10. Brambovska (V. Vodnik), moški zbor. O glasbeni vrednosti teh pesmi iz stališča novejšne glasbe, se ne morem pohvalno izreči. Ako se »S-session-Album« imenuje le radi sekiric in drugih v secessionistični maniri izvedenih okraskov, tedaj album že to ime zasluži, drugače pa ne. Melodija, harmonizacija, modulacija se drži prestrogo običajnih glasbenih pravil. Skladatelj se je v tem okviru sicer potrudil prinesiti nekaj za nas novega, a to se mu je le deloma posrečilo. Posamične pesmi so sicer melodično po par taktov zanimive, a doslednosti v tem obziru jim manjka, prerad zaide v znane glasbene fraze; glej koj prvi del prve pesmi. Koral in isti je dober in lep — zanimiv intermezzo, ki pa je malo v soglasju z razmeroma trivajinim naslednjim delom in sicer pri »Kakor rod za rodom gina... in — Vsemu svetu nepoznane« Besede se z napovom v drugi pesmi »Tam v linah...« malo težavno zlagajo, in je malo preveč zvonjenja v basu. Tudi je pretežno peti in zdržati samoglasnik e ali pa i po šest taktov, kakor v prvi in drugi pesmi v sopranu. Tudi harmonično in modulatorično ter ritmično so pesmi deloma zanimive, le škoda, da so te glasbene vrline preveč raztresene; v tem obziru se občuti nedostatek, in je ni vsled tega pesmi, katero bi v obče mogli imenovati vseskozi dobre, glasbeno zanimivo; tudi je težko reči, katera je boljša; »Sječanje« utegne vobče še najbolj zadovoljiti. Sicer je pa skladatelj pokazal precej glasbene zmožnosti, in nam v II. knjigi gotovo prinese še boljše skladbe. Novejših lahkih in boljših skladb nimamo odveč, in je tedaj priporočati našim pevskim zborom, da poskusijo tudi s temi iz »Secession-Albuma«, ki se dobiva pri skladatelju H. Vogriču, kapelniku v Sarajevu. P—r.

Telefonska in brzojavna poročila.
Dunaj 11. novembra. Ministru Hartlu je danes tako slabo, da najbrž ne preživi nocojšnje noči. Že od polu 2. popočne je brez zavesti.
Dunaj 11. novembra. V nižjeavstrijskem deželnem zboru je nemški nacionalec Kolisko interpeliral vlado, zakaj se ni sankcioniral zakon, ki določa, da sme biti edinole nemščina učni jezik v vseh šolah na Nižjem Avstrijskem.

Budimpešta 11. novembra.
V današnji seji poslanske zbornice je bila velika razprava za stran emblemov pri skupni armadi. Nezavisna stranka je jako nezado oljna, ker ni hotel Tisza nič gotovega izjaviti, nego le rekel, da se že najde kak modus za ureditev te zadeve.
Carigrad 11. novembra. Ruski poslanik Znovjev in avstrijski poslanik Calice sta sporočila turškemu ministru zunanjih del, da zahtevata njiju državi, naj Turčija takoj in brez premebe sprejme predloženi projekt za reforme v Macedoniji. Roka, do kdaj se mora to zgoditi, pa nista določila.
Madrid 11. novembra. Ministrski predsednik Vilaverde je v parlamentu obdolzil republikance, da so edino oni krivi krvavih izgredov, ki so se te dni povodom volitev primerili v raznih mestih in je vlada bila primorana v teh mestih razglasiti obsedno stanje. Vsled te izjave je prišlo med republikanci in monarhisti do burnih prizorov in končno do pretepa.

Berolin 11. novembra. Uradno se razglasa, da se cesar Viljem bolje počuti in da se rana dobro celi.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bo-hajocij ljudem priporočati je poraboprijetnega „Moll-ovega Seidlitza-praska“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec kreplivo ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (10—15)

Foulard-svila po 60 kr. do gl. 3-70 meter za krila in obleke. Franko in že ocarljeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 2 (40—6)

„Le Griffon“ najboljši cigaretni papir. 36 Dobiva se povsod. 705

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Novo kovani dvajsetkronski zlati se ne svetijo tako kakor luč ideal-žarnic. Ilustrovane cenike pošilja zastoj in poštino prosto. podjetje za izdelovanje ideal-žarnic **HUGO POLLAK, Dunaj VI, Wallgasse 34.**

Proti praňajem, juskinam in izpadanju las deluje najboljšee priznana **Tanno-chinin tinktura za lase** katera okrepuje lasišče, odstranjuje luskice in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu (204—43)

„Etoile“-mape
Nepokončljive! Nikaka peresna sestava! Ločnji so nevničljivi, se ne dajo upogniti, ne obrniti.
Veliko boljše od Shannon-map. Vkljub temu enaka cena.
Zunanja oblika in velikost odprtine kakor pri Shannon-mapah, zato nikako motenje (2088) upeljanega sistema. b (13)
Zaloga: Josip Stern, Dunaj, IV/1, Margarethenstrasse 44. Specialna trgovina za popolno pisarniško opravlo. Cenik zastoj. — Dobiva se v vseh trgovinah s pisarniškiimi potrebščinami.

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda, Gosp. Fran Svetič, Hauenstein-Warta na Češkem, 10 K. — Gosp. Otmar Sever v Kostanjevici 16 K. s dodatkom: 16 kron je „nafahtal“ med nami Resmahov berad; vsi smo dali — od župnika do hudournika — ker smo narodnega srca in dobre volje. — Gospa Josipina dr. Weib-ova iz Toplice v Metliki nabrala v družbi zavednih Slovevk in Slovencev 8 K. — Skupaj 34 K. — Živeli!
Za Prešernov spomenik. Gg. Karol Gebauer in Janko Kuhar v papirnici v Zalogu 1 K 70 vin. — Gospa Josipina dr. Weib-ova iz Toplice v Metliki nabrala v družbi zavednih Slovevk in Slovencev 8 K. — Skupaj 9 K 70 via — Živeli!

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:
Dne 7. novembra: Fran Medič, dijak, 22 let, Linhartove ulice št. 4 jetika.
Ivan Jean, pomožni uradnik, 53 let, Rimska cesta št. 2, mrtvoud. — Mihaela Koprivc, čuvajeva hči, 1/2 mes. Strelšice ulice št. 15, Afrota.
Dne 9. novembra: Marija Bevc, delavka, 71 let, Radeckova cesta št. 11, Marasmus — Marija Svet; Pekova hči, 1/2 mes Florjanska ulica št. 21. Catarh — Marija Zdravje, zasebnica, 82 let, Studentovske ulice št. 9 ostarelost. — Jernej Semror, ključar, 27 let, Cegnarjeve ulice št. 6, jetika.
V deželni bolnici:
Dne 5. novembra: Ivan Žabkar, dnoiar, 37 let, jetika — Marijeta Rus, gostija, 75 let, ostarelost.
Dne 6. novembra: Ivan Borštnar, delavec, 48 let, jetika.
Dne 9. novembra: Franja Ahlin, delavka, 34 let, srčna hiba.

Borzna poročila.
Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj, borze 11. novembra 1903

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
2% majovna renta	100 45	100 65
1 1/2% srebrna renta	100 35	100 55
1 1/2% avstr. krona renta	100 45	100 65
1 1/2% zlata	120 45	120 65
1 1/2% ogrska krona	98 30	98 50
1 1/2% zlata	118 85	119 65
1 1/2% posojilo deželo Kranjske	99 25	100 25
1 1/2% posojilo mesta Spjelca	100 —	—
1 1/2% posojilo mesta Zadra	100 —	—
1 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1903	100 35	101 35
1 1/2% češka dež. banka k. o.	99 90	100 40
1 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 40
1 1/2% pošt. kom. k. o. z	101 10	102 10
1 1/2% pr.	106 25	107 25
1 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
1 1/2% „ogr. centr. deželne hranilnice	100 25	101 25
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100 20	101 20
1 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
1 1/2% češke ind. banke	100 25	101 25
1 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	—
1 1/2% dolenjskih železnik	99 30	100 30
1 1/2% juž. žel. kap. 1/2 1/2	307 75	309 75
1 1/2% av. pos. za žel. p. o.	100 50	101 40
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170 —	174 —
„ „ 1860 1/2	184 —	185 80
„ „ 1864	254 —	258 —
„ „ tizske	158 —	159 30
„ „ zemlj. kred. I. emisije	297 —	302 —
„ „ II.	289 —	293 —
„ „ ogrske hip. banke	264 —	268 —
„ „ arbske & tra. 100 —	89 —	92 —
„ „ turške	149 60	150 50
Basilita.		
Kreditne	18 90	19 90
Inomoške	471 —	480 —
Krakovske	78 —	82 —
Ljubljanske	71 —	75 —
Avstr. rud. križa	58 25	64 25
„ „ „	28 65	27 65
„ „ „	86 60	68 —
„ „ „	78 —	82 —
„ „ „	500 —	515 —
Dejalnice.		
Južne železnice	91 —	92 —
Oravne železnice	668 25	669 25
Avstro-ogrsko bančne del.	1610 —	1616 —
Avstr. kreditne banke	671 50	672 50
„ „ „	733 —	735 —
„ „ „	261 50	263 50
„ „ „	695 —	705 —
„ „ „	394 —	395 —
„ „ „	1795 —	1805 —
„ „ „	469 —	470 —
„ „ „	384 —	388 —
„ „ „	362 —	364 —
„ „ „	148 —	149 —
Valute.		
1. kr. cekin	11 34	11 39
20 franki	19 07	19 09
20 marke	23 46	23 51
Soveraigns	23 98	24 03
Marke	117 22	117 42
Laški bankovci	95 20	95 40
„ „ „	253 —	253 75
„ „ „	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.
dne 11. novembra 1903.
Termin.
Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 7 77
RA „ oktober . . . „ 50 „ 6 69
Koruzna „ april 1904 . . . „ 50 „ 5 30
Oves „ oktober . . . „ 50 „ 5 51
Efektiv.
Nespremenjeno, brez kupčije.

Meteorološko poročilo.
Vilna nad morjem 806 2. Srednji tlačni tlak 756 0 mm

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
10	9. zv.	739 1	0 4	brezvetr.	megla
11	7. aj.	736 4	— 0 5	sl. svzhod.	megla
	3. poj.	734 6	— 4 0	sl. svzhod.	del. jasn.

Srednja včerašnja temperatura: — 0 1
normale: 4 9. Močrina v 24 urah: 0 0 mm

Zahvala.
Užalosteni po hipni smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta in brata, gospoda
Ivana Jean
diurnista na c. kr. dež. sodišču
si usojamo tem potom zahvaliti najtopleje vse, ki so nam izrazili sočutje, darovali krasne vence, dalje v velikem številu spremili pokojnika na grobišče, zlasti pa zahvaljujemo gg. pevce za prekrasno nagrobno petje. (2946)

Ljubljana, 10. novembra 1903.
Žalujoci ostali.

Zahvala.

V imenu vseh žalujočih sorodnikov se iskreno zahvaljujem našim prijateljem in znancem za obilo izkaze sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli med dolgo boleznijo in ob nenadni smrti naše ljubljene in nepozabne matere

Jere Ponebšek

umrl dne 31. oktobra t. l. v starosti 74 let.

Posebno se zahvalim častiti duhovščini Smartinski, potem prelag. gosp. Viktorju pl. Wurzbachu iz Litije in njegovi blagi gospej so-progi ter slednjič vsem gospej in gospodom iz Smartna, ki so vkljub daljni in slabi poti spremili predragoranjko k zadnjemu počitku, kar nam je bilo v teh britkih urah v posebno tolažbo. (2937)

Novomesto, 6. novembra 1903.

Dr. Janko Ponebšek.

Komi in učenc

za trgovino z mešanim blagom se sprejmeta.

Ponudbe na J. Razboršek. Šmartno pri Litiji. (2888-3)

Garantirano dobro vino in žganje

podvrženo pregledu kemijske preskuševalne postaje na Dunaju,

dobiva se pri 2596-17

bratih Giacconi & Co. Vis (Cissa) v Dalmaciji.

Veliko presenečenje!

V življenju nikdar več take prilike!

500 kosov za 4 K.

Prekrasno pozl. prez. ura, ki natančno gre, s 3-letno garanc. in primerno verižico, 1 mod. sviln. moška kravata, 3 prefini žepni robci, 1 mičen moški prstan s ponarejenim kamnom, 1 prekr. usnj. denarnica, 1 prekr. žepno toalet. ogled, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, 3 pat zaponci iz 0/0 dubl. zlata, 1 niklj. pisalnik, 1 mičen album s 36 prekr. podob., 1 eleg. pariš. žens. broša (novost), 1 par butonov s ponar. brijantni, ki se od pravih ne ločijo 3 šaljivi predmeti v veselje mladim in starim, 20 važn. koresp. predm. in še 400 različnih predmetov pri hiši neutrljivih. Vse skupaj z uro vred. ki je sama denarja vredna stane le 4 K. Pošilja se proti povzetju, ali če se pošlje denar naprej na švic. generalno zastopstvo za ure v Krakovem, pošt. predal 40 b. Če se vzmeta z garnituro, se pridene 1 angleška britev zastoj. (2943)

N B Za neugajoče se denar vrne.

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znakom.

Solza želodec

Brinjevo olje

kupi

Janko Ev. Sirc v Kranju. 2935-1

Brinje

kskor tudi 2940-1

istrijsko vino

se dobi pri

Ivanu Gržinič v Humu, p. Roč v Istri.

Kuhalnik na špiritov plin „OECONOM“

Je nepogrešljiv za vsako gospodinjstvo, 745-23 popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se dá regulirati! Štedljiva poraba! Trdno zlitni kovinski deli. Izvedba za en plamen in za dva plamena, in sicer brončan, niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku in likalniku brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Julija Schaumanna

deželna lekarnarja v Stockeravi. (81-6) b

Mnogo let že izpricano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjenje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vseh razm. lekarnah. Razpošilja se po poštnem povzetju za 20 k. Če se naročila najmanj 3 akcijici.

Glavna zaloga: deželna lekarnarja JULIJA SCHAUMANNA v Stockeravi.

Učenca

iz dobre hiše sprejme trgovina z norimberškimi blagom v Ljubljani. 2898-2 Naslov pove upravnitvo „Sl. Nar.“

Stanovanje

z eno sobo, kabinetom, kuhinjo in drvarnico, se odda za 1. februar 1904 na Ambrozevem trgu št. 24.

Istotam se odda vrt

V novozgrajeni hiši Sodnijske ulice št. 4 se odda

velika pisarna

za takoj ali za novembertermin. (2012 15)

Več pri kamnoseku Vodniku.

Dobro znana restavracija 2939-1

„pri Gambrinu“

se odda takoj v najem. Več pri Ivanu Kendi, istotam.

Mesečna soba

lepo meblirana s posebnim vhom se odda 15. novembrom odda.

Židovska steza št. 4.

III. nadstropje. (2895-2)

Izurjeni

mizarski pomočniki

(za pohištvo) se takoj sprejmejo. Dunaj, tovarna za pohištvo, VII. Mariahilferstrasse 36. (2938-1)

Mladenič

govori in piše slovensko, nemško, italijansko in hrvaško, v računstvu dobro izobražen, želi stopiti v primerno službo. — Ponudbe prosi na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Izobražen“ št. 20. t. m. (2947)

Umberto Bandiera

trgovec z jajci

Trstu, Valdirivo 21 želi stopiti v dotiko z razpošiljalci jajec.

Ponudbe na gorenji naslov. 2941-1

Urarski obrt

se proda z vso opravo na jako lepem prostoru.

Več pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“. (2944-1)

Radi selitve se proda

hiša št. 26

v Tupaličah (2873-3)

nekoliko polja in gozda tik državne ceste Kranj Kokra, kjer je že nad 100 let gostilna s starimi pravicami, zganjetoč, pekarija in trgovina z mešanim blagom. Proda se vse skupaj ali pa parcelirano (posamezno). Cena kakor pogoji so zelo ugodni. Le resne ponudbe blagovolijo naj se pošiljati lastniku Petru Aleševcu, Zasp št. 25 in 29, p. Bled, Gorenjsko.

V slovo!

Ob svojem odhodu iz Ribnice nama ni bilo mogoče, posebno se posloviti pri najinih prijateljih, znancih in častitih gostih najine gostilne. Poslavljava se toraj tem potom, ter se srčno zahvaljujema vsem cejenim obiskovalcem najine gostilne za naklonjeno zaupanje in časteči obisk, ter kličeva vsem srčen

Na zdar! (2931)

V Šiški, dne 10. novembra 1903.

Ivan in Ana Filipovič.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1124-30

Fred škofijo št. 20.

Nunanja naročila se točno izvršujejo.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. (28-130)

Vas pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postojne. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnostne namene.

„Zajc“ se je preselil in se nahaja na Rimski cesti št. 24, to je vogal Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste.

V novi prostorni in moderno opremljeni restavraciji pri „Zajcu“ na Rimski cesti št. 24 se točijo priznana najboljša stara in nova vina iz raznih najplemenitejših pokrajin v ceni od 32 do 80 kr. liter.

Kedor je torej prijatelj zdrave in naravne vinske kapljice, vedno svežega piva ter okusnih jedil, ta naj pride in vstreženo mu bo!

Za obilni obisk uljudno prosim z odličnim spoštovanjem

Avguštin Zajec, restavrater.

(2767-4)

Prevažanje ljudi Trst-Nov York.

Med potom se obiščejo tudi luke Palermo, Neapolj, Alžir, Gibraltar, s parniki svetovnoslavne (2878-2)

CUNARD LINE.

Prihodnji odhod iz Trsta:

☛ dne 10. novembra 1903. ☛
Parnik „Aurania“, 7268 reg. ton, opremljen z Marconijevim sistemom brezžičnega brzojava. 1200 postelj III. razreda, 300 salonskih prostorov.

☛ Dne 15. novembra 1903. ☛
Parnik „Carpathia“, 13.555 reg. ton, opremljen z Marconijevim sistemom brezžičnega brzojava. 1600 postelj III. razreda, 400 salonskih prostorov.

Izvrstna hrana, zmerna voznina.

Vozni listki do vseh luk, kjer se parnik vstavlja in tudi do glavnih postaj v notranjem Zdrženih držav itd.

Pojasnila in prospekte daje zastoj in franko generalni zastop za Avstrijsko: Schröder & Comp., Via Carlo Ghega št. 8, v Trstu.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m. ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo.) — Proga iz Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m. jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. popoldne istotako, ob 7. uri 8 m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m. jutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, lšl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m. jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Paris, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m. popoldne osonni vlak iz Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — Proga iz Novega mesta in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m. zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. in ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Novo izboljšani gramofoni

(25) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2133)

Najvišja spolopnitev! Zelo priljubljen pri družinih in zabavnih.

Gramofon-avtomat za gostilničarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!
Velika zaloga najnovjših plošč.
Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila na zunan se izvršé s povratno pošto.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, dolnic, valut, novcev in deviz.
Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice števil. 2.
Zamena in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.
Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.

Daje prodajno in vrednostno papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vične knjižice proti ugodnim obrestim. Vložit denar obrestuje od dne vloge do dne vzigaja. (2976-144)
Promet s čeki in nakaznicami.

Od tisočev zdravnikov tu-in
inozemstva priporočena
najboljša hrana za
zdrave in na železcu bolne
Otroke
Dabi se v lekarnah in drogerijah.

Kufeke

Otroška moka

Jzredno se obnesla pri bljuyanju, čreves-
nem kataru, driski, močenju, postelja itd.
Otroci
uspevajo izvrstno ob njej in ne trpé na
neprebavljivosti
tovarna dijet. hrane.
BERGEDORF-R. Kufeke DUNAJ,
HAMBURG

(2897-2)

Ravnokar došlo!

Mične novosti
damskih kravat
veliko izbero **kožuhovinastega blaga**
priporoča po nizkih cenah nova modna trgovina
ERNEST SARK
Ljubljana. — Stari trg št. 1. — Ljubljana.

Izvrstna fina (11-258)

vina v buteljah

se dobé v trgovini
Edmund Kavčič
Ljubljana, Prešernove ulice.

1000 kren
ako je goljufija!
Brezskrbno rodbinsko
srečo jamči knjiga o pre-
obitem blagoslovu otrok.
Z več tisoč zabvalnicami
pošilja diskretno za 90 h
v avstr. znamkah gospa
A. Kaupp, Berlin
S. W. 220 Linden-
strasse 50

(2896-2)

Ravnokar došlo!

Novosti
moških kravat
varovalce za ovratnike (Kragenschützer)
priporoča po nizkih cenah nova modna trgovina
ERNEST SARK
Ljubljana. — Stari trg št. 1. — Ljubljana.

Prva tovarna za klobase **Dunajskem Novem mestu**
Maks Schlieff (Wiener Neustadt)
v Neunkirchnu pri (2908-2)
priporoča vsak dan sveže izdelane
frankfurterice z Dun. Novega mesta, par **9 kr.**
hrenove in cervelatne klobasice ter avgsburgerice **5 kr.**
Za hotelirje in gostilničarje prednostne cene.
12 parov frankfurteric z Dunaj. Novega mesta 1 gld.
brez stroškov dostavljenih na dom,
le pri edinem založniku za Ljubljano
J. C. Praunseiss
trgovina z delikatesami, Mestni trg.

Najtopleje se priporoča že
dobro znani
zdravi in lečilni liker
Klauerjev
„Triglav“
ki ga pristnega prodajajo nastopne
tvrdke: (2836-5)

Viktor Cantoni, A. Lilleg,
Ivan Jebačin, Jos. Murnik,
Josip Jebačin, Ivan Perdan,
M. Kastner, Karol Planinšek,
Ant. Korbar, A. Šarabon,
Josip Kordin, A. Stacul,
Peter Lassnik, M. E. Supan,
F. Terdina

in pa edini izdelovalec **J. Klauer.**

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-25)

Po ustanovitvi kranjske hranilnice
prvi v l. 1856 na Kranjskem
ustanovljeni denarni zavod
obrtnega pomožnega društva
registrovane zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 1/2 9. do
1/2 10. ure dopoldne in od 1/2 5. do 6. ure popoldne ter
jih obrestuje po 4 1/2 %, izplačuje pa obresti brez od-
bitka rentnega davka, katerega društvo samo plačuje
za vlagatelje.
Za varnost vlog jamči znatni rezervni zaklad, ki znaša 109.832 K
in je lastno društveno premoženje.
Sedež društva:
Ljubljana, Židovske ulice št. 8, v I. nadstropju
(v lastni hiši). (2638-10)

On: Oj zdej, oj zdej, pa nikdar več
Veselje moje preč je preč!
Ona: No, kaj pa zopet ta pesem pomeni?
On: To, da ni več **Cvekovega brinovca** pri
hiši!
Ona: Oh, ta salamenski Cvekovi brinovi-
no, dober je, to je res. —
Ivan, prinesite hitro eno **originalno**
steklenico **Cvek-ovega brinovca!**

Nekaj stanovanj

odda se za 1. februar leta 1904
v novi stavbi
„Národne Tiskarne“
v Kraflovih ulicah.
Pojasnila daje **Jos. Lavrenčič**, upravni član v „Národni
Tiskarni“ ali pa na Dunajski cesti 31 (pisarna mest. užit. zakupa)

Naročajte izborno (1384-51)
Ljubljansko delniško pivo
iz pivovaren
v Zalcu in Laškem trgu.
Naročila sprejema
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Za mesto

in potovanje najboljši **kožuhi, mikado** z različno elegantno
kožuhovinasto podvlako in **bobrovimi ovratniki** v
največji izbiri. Tudi obleke za gospode in dečke, kakor **cele obleke,**
športne in **zimске sukne, havelokl** itd.
Dalje **damska kontekejca, kakor plašči, paletoti, jopice**
in **ovratniki**, kakor tudi **pristni skunksovi, bobrovi**
in **scalskinovi, kožerji** in **mufl** po čudovito nizkih
tovarniških cenah.
Velika izbira najfinjšega, pravega francoskega in angleškega
modnega blaga za gospode za naročila po meri, ki se izvršujejo na
Dunaju najelegantnejše in v najkrajšem času.
Obenem si usojam uljudno javiti svojim častitim p. n. odjemalcem, da s
1. januarjem 1904
opustimo svojo filialko na Resljevi cesti in prosimo, da naj odslej na-
kupujejo svoje potrebščine le v glavni trgovini na **Mestnem trgu**
št. 5, kjer se sprejemajo tudi vsa naročila.
Z velespoštovanjem
Angleško skladišče oblek Ljubljana.
Kapamascija & Bondi
Oroslav Bernatovič,
poslovodja.
(2901-3)

Ásti spumante

„kipeče vino“
velesloveče tvrdke
„L. Caudio & Co.“ v Vittoriji
priporoča najtopleje
Anton Stacul
trgovina s **špacerijskim blagom**
in **delikatesami** v Ljubljani.
Cena izvirne velike stekle-
nice **2.50**; pri nabavi 12
steklenic **5% popusta.**
Tudi priporočam svojim p. n.
cenj. odjemalcem in občinstvu svojo
izborno in bogato zalogo raznovrstnih
delikates, kakor tudi različnih tuzem-
skih in inozemskih mesnih izdelkov in
klobas, konservirane ribe, meso in sadje.
Velika zaloga pristnih, najfinjših
in najbolj slovečih vrst francoskega in
tuzemskega šampanjca, renskih, borde-
auxskih, avstrijskih, ogrskih, italijan-
skih, španskih in grških vin. 2869-2
Pristni francoski in tuzemski kon-
iak, najfinjša vrste čaj, likerji itd.

Najnovejše blago

za **damska oblačila**
in modni barhenti se v vseh kakovostih
in največji izbiri prodajajo najceneje pri
J. GROBELNIK-U
Ljubljana
Pred Škofijo 1. — Mestni trg 20.
Vzorci se na zahtevanje pošiljajo franko na
vse strani. (2487-15)